

Zaaknummer : 00598439
Ons Kenmerk : ODH-2021-00026590
Datum : 3 maart 2021

Beschikking Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 27 november 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op de sloop en nieuwbouw werkzaamheden aan de Hamaskade 2, 2a, 6, 8 en 12 te Midden-Delfland en is aangevraagd namens Bedrijvenschap Hamaschpolder. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, alsmede het vernielen of beschadigen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 1 januari 2026.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Bedrijvenschap Hamaschpolder;
- II. de voorschriften 1 tot en met 16 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende informatie van 12 februari 2021 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 1 januari 2026.

omgevingsdienst
Haaglanden

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1 De ontheffinghouder dient:

- de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden;
- het ecologisch werkprotocol op te sturen;
- eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van tevoren schriftelijk te melden;
- de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van flora en fauna.

2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het 'Activiteitenplan Hamaskade te Midden-Delfland in het kader van de Wet natuurbescherming' en de aanvullende informatie van 12 februari 2021. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld, waarin in ieder geval het volgende dient te worden opgenomen:

- a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
- b aanduiding van de locatie van het plangebied;
- c de uit te voeren werkzaamheden;
- d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
- e de mitigerende en compenserende maatregelen;
- f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
- g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.

3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.

4 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:

- a voor tijdelijke voorzieningen: Uiterlijk één week voor het plaatsen van de tijdelijke voorzieningen of uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
- b voor permanente voorzieningen: Uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

- 5 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus en de gewone dwergvleermuis
- 6 De ontheffinghouder dient, met in achtname van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan Harnaskade te Midden-Delfland in het kader van de Wet natuurbescherming' van november 2020 en de aanvullende informatie van 12 februari 2021.
- 7 Indien een of meerdere in voorschrift 6 genoemde maatregel onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 8 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 7 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dient deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.

Specifieke voorschriften

Huismus

- 9 De nestplaatsen van de huismus dienen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te worden gemaakt door de dakpannen en nesten te verwijderen. De nesten dienen buiten de kwetsbare broedperiode, die loopt van maart tot augustus, en perioden van vorst ongeschikt te worden gemaakt. Indien sprake kan zijn van late vervolglegels (ter beoordeling van deskundige) dient ook de maand september te worden ontzien. Dit dient te gebeuren onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Indien een nestplaats in gebruik is genomen, dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de betreffende exemplaren van de huismus de nestlocatie uit eigen beweging hebben verlaten.
- 10 De nestvoorzieningen met inbegrip van de aanvullende maatregelen betreffende functioneel leefgebied, zoals kaal zand en hagen, voor de huismus dienen functioneel te zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. Deze dienen in ieder geval tijdens de periodieke onderhoudscontrole van het gebouw gecontroleerd en beoordeeld te worden op functionaliteit. Indien nodig dient de functionaliteit van de voorziening hersteld te worden.
- 11 De effectiviteit van de huismustillen dient gedurende drie jaar te worden gemonitord door een deskundige op het gebied van de huismus. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Uit deze monitoring moet blijken of de huismus gebruik maakt van de aangebrachte voorzieningen. Tevens dient in het monitoringsplan te worden vermeld:
  - a een beschrijving van de monitoringsmethodiek met hierin opgenomen: de periode, tijdstippen, frequentie, wijze waarop en wie de onderzoeken uitvoert;
  - b welke waarnemingen genoteerd worden.

---

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 12 De resultaten van de monitoring (vs. 11) dienen jaarlijks vóór 1 februari van het opvolgende jaar te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1). In deze jaarlijkse rapportage moet zijn opgenomen:
  - a de data, tijden en weerscondities van de controlebezoeken;
  - b een heldere conclusie over de effectiviteit van de voorzieningen;
  - c indien blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn en aanwijsbaar zijn toe te schrijven aan het uitblijven van de effectiviteit van de betreffende maatregelen dient een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Haaglanden met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie. Dit kan via vergunningen@odh.nl o.v.v. bovenstaand zaaknummer.
  - d Indien uit de monitoringsresultaten blijkt dat aanvullende maatregelen nodig zijn, kunnen aanvullende voorschriften worden opgelegd.
- 13 In relatie tot de vorige voorschriften dienen, zoals beschreven in de memo 'Beantwoording brief met kenmerk ODH-2021-00022818', alternatieve voorzieningen te worden aangebracht als variatie op de huismustillen. Hiervoor worden 12 houtbetonnen kasten aangebracht op gevels van de omliggende bebouwing, conform de hiervoor in het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2017) opgestelde richtlijnen. Het type en de locatie van deze voorzieningen dienen tijdig, uiterlijk één maand voorafgaand aan de plaatsing, ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.

Gewone dwergvleermuis

- 14 De verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis moeten ongeschikt worden gemaakt in de actieve periode die loopt van 15 april tot 15 oktober onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Het gebruik van netten, purschuim of glaswol is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de start van de werkzaamheden wordt aangevangen, dienen voorzieningen zoals het plaatsen van exclusion flaps voor minimaal vijf dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en windstil) en deze dienen door de ecooloog te worden opgenomen in een logboek. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.
- 15 De felle bouwspots, die mogelijk worden ingezet om ingebruikname van de verblijfplaatsen te voorkomen, mogen pas worden aangezet als er zekerheid is verkregen dat de aanwezige vleermuizen zijn vertrokken en nog niet zijn teruggekeerd. De na-nacht, rond twee uur voor zonsopkomst, is het meest veilige moment om de verlichting aan te zetten, dit is ter beoordeling van de begeleidend deskundig ecooloog. Deze gegevens dienen door de ecooloog te worden opgenomen in het logboek.
- 16 De vleermuis kasten voor de gewone dwergvleermuis dienen functioneel te zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. Deze dienen in ieder geval tijdens de periodieke onderhoudscontroles van het gebouw gecontroleerd en beoordeeld te worden op functionaliteit. Indien blijkt dat de voorziening niet meer functioneel is, dient er voor gezorgd te worden dat deze weer functioneel is.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

- **Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan**

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 27 november 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op de sloop en nieuwbouw werkzaamheden aan de Hamaskade 2, 2a, 6, 8 en 12 te Midden-Delfland en is aangevraagd namens Bedrijvenschap Hamaschpolder. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, alsmede het vernielen of beschadigen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb, voor wat betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 1 januari 2026.

Bij de aanvraag zijn de volgende stukken gevoegd:

- Bestemmingsplan Hamaschpolder Zuid, Second opinion ladder duurzame verstedelijking, Ecorys, 26 april 2016;
- Toelichting nieuwe aanvraag Hamaskade Wnb ontheffing, Bureau Stadsnatuur, kenmerk: bSR-1464, 17 november 2020;
- Wnb-onderzoek Hamaskade, Bureau Stadsnatuur, projectnummer: 2251, 13 november 2020;
- Activiteitenplan Hamaskade te Midden-Delfland in het kader van de Wet natuurbescherming, Bureau Stadsnatuur, projectnummer: 2251, november 2020;
- Planning sloop woningen Hamaskade 2, 6, 8, 10 en 12, Bedrijvenschap Hamaschpolder, 10 november 2020;
- Brief aanvullende vragen concept aanvraag, Omgevingsdienst Haaglanden, ODH-2020-00016225, 14 februari 2020.

Op 12 februari 2021 hebben wij de volgende stukken ontvangen:

- Memo 'Beantwoording brief met kenmerk ODH-2021-00022818', Bureau Stadsnatuur, kenmerk: bSR-2251, 12 februari 2021, inclusief de bijlage: 'Beeldkwaliteitsplan Bedrijventerrein Hamaschpolder Midden-Delfland van 12 maart 2015.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 10 februari 2021 verzocht om aanvullende gegevens en is de procedure opgeschort.

De procedure is op 12 februari 2021 hervat, nadat de verzochte gegevens zijn ontvangen.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 7 januari 2021 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag voor de gewone dwergvleermuis en de huismus is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering natuurwetgeving Zuid-Holland.

De huismus is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus te vernielen, beschadigen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis is een nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid, en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Het Bedrijfschap Harnaschpolder is voornemens om de leegstaande woningen aan de Harnaskade 2, 6, 8 en 12 te Midden-Delfland te slopen. De vrijgekomen ruimte wordt gebruikt voor de verdere ontwikkeling van het bedrijventerrein Harnaschpolder. Hiervoor wordt de grond bouwrijp gemaakt, waarbij een gedeelte van het groen rondom de woningen zal worden verwijderd ten behoeve van de realisatie van nieuwe bedrijfsunits. Tevens zal daaropvolgend de infrastructuur worden aangepast en groen worden terug geplant in de omgeving. De start van de werkzaamheden staat gepland in het eerste kwartaal 2021 en de ontwikkelingen duren tot uiterlijk 1 januari 2026.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft, naar aanleiding van eerder onderzoek, in 2020 actualiserend onderzoek naar de huismus en vleermuizen plaatsgevonden. Het onderzoek naar de huismus is uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2017). Daarmee is voldoende aannemelijk

gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Huismus

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Binnen het plangebied zijn 12 nestplaatsen van de huismus aanwezig. De nestplaatsen bevinden zich in de woningen op Hamaskade 2, 6, 8 en 12. Als gevolg van de werkzaamheden gaan deze 12 nestplaatsen permanent verloren. Hiermee wordt de verbodsbepaling zoals genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Vleermuizen

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Binnen het plangebied zijn één zomerverblijfplaats en één zomer-/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. De zomer- / paarverblijfplaats bevindt zich aan de achterzijde van de woning aan de Hamaskade 6, de exacte locatie kon niet worden vastgesteld. De exacte locatie van de zomerverblijfplaats is niet vastgesteld, deze bevindt zich waarschijnlijk onder de dakpannen nabij de schoorsteen van de woning aan de Hamaskade 2. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Als gevolg van de werkzaamheden gaan één zomer en één zomer-/paarverblijfplaats met mogelijke winterfunctie van de gewone dwergvleermuis permanent verloren. Hierbij worden de aanwezige individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals opgenomen in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus en de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 6 van het 'Activiteitenplan Hamaskade te Midden-Delfland in het kader van de Wet natuurbescherming' van november 2020 en de aanvullende informatie van 12 februari 2021. De voorgestelde maatregelen zien, kort samengevat, in op de inzet van een ter zake deskundig ecooloog, het tijdig ongeschikt maken van de nest- en verblijfplaatsen voorafgaand aan de werkzaamheden, waardoor er geen individuen worden gedood en de tijdige realisatie van alternatieve nestplaatsen en verblijfsmogelijkheden.

Staat van instandhouding

Huismus

Als gevolg van de werkzaamheden gaan 12 nestplaatsen van de huismus verloren. Begin april 2020 zijn vier huismustillen van type HT-MU-02 (Vivarapro) geplaatst, welke ook in de permanente situatie beschikbaar blijven. Deze huismustillen bieden 18 nestplaatsen per stuk, in totaal 72 nestplaatsen. Eén in de tuin van Hamaskade 2, één in de tuin van Hamaskade 6 en twee tillen aan de westkant van de Hamaschwetering. Aan de voet van deze tillen wordt kaal zand behouden om te voorzien in de behoefte van de huismus. Tevens worden in de permanente situatie 12 houtbetonnen nestkasten opgehangen aan omliggende nieuwbouw ter aanvulling en variatie op de reeds geplaatste huismustillen. Daarnaast zijn verspreid over 2020 meerdere hagen en groenstructuren aangelegd ten behoeve van de huismus nabij de gerealiseerde alternatieve verblijfplaatsen. Deze hagen bevinden zich langs de Hamaskade en bestaan uit meidoorn, sleedoorn, laurierkers en liguster en hebben een totale lengte van 235 meter. Daarnaast worden bedrijven verplicht groenstructuren op te nemen en de bestaande groenstructuren te onderhouden. In de betreffende bosschages zijn al huismussen waargenomen. De voorzieningen zijn in deze combinatie voldoende geschikt en voldoende duurzaam om alternatieve nestplaatsen te bieden gedurende de werkzaamheden. Deze voorzieningen zijn tijdig aanwezig voorafgaand aan de koude periode waar de huismussen naar waarschijnlijkheid gebruik maken van de nestlocaties. Naast deze voorzieningen is in een nabijgelegen woonwijk natuurinclusief gebouwd te bevordering van onder andere de huismus. Gedurende het onderzoek zijn reeds meermaals huismussen gesignaleerd welke zich bewogen richting deze nieuwe wijk. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

De nestplaatsen van de huismus dienen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt te worden gemaakt door de dakpannen en nesten te verwijderen. De nesten dienen buiten de kwetsbare broedperiode, die loopt van maart tot augustus, en perioden van vorst ongeschikt te worden gemaakt. Dit dient te gebeuren onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Indien sprake kan zijn van late vervollegsels (ter beoordeling van deskundige) dient ook de maand september te worden ontzien. Hierbij dienen de potentiële verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis te worden ontzien, zoals omschreven in de memo 'Beantwoording aanvullende vragen' van 12 februari 2021. Indien een nestplaats in gebruik is genomen, dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de betreffende exemplaren van de huismus de locatie uit eigen beweging hebben verlaten. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 9.

De nestvoorzieningen met inbegrip van de aanvullende maatregelen betreffende functioneel leefgebied, zoals kaal zand en hagen, voor de huismus dienen functioneel te zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. Deze dienen in ieder geval tijdens de periodieke onderhoudscontrole van het gebouw gecontroleerd en beoordeeld te worden op functionaliteit. Indien nodig dient de functionaliteit van de voorziening hersteld te worden. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 10.

Aangezien de huismustillen een niet bewezen effectieve maatregel betreffen dient voor de komende drie jaar monitoring te worden uitgevoerd. Op deze manier kan een beter inzicht gecreëerd worden in de functionaliteit van deze maatregelen. In voorschrift 11 en 12 hebben wij opgenomen hoe deze monitoring dient te geschieden en waar de rapportages aangeleverd dienen te worden. Derhalve dienen ook aanvullende maatregelen te worden getroffen als aanvulling op de experimentele maatregelen. In de aanvullende informatie wordt beschreven hoe 12 houtbetonnen kasten gerealiseerd zullen worden ter compensatie. Dit hebben wij vastgelegd in voorschrift 13.

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Midden-Delfland. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een groter netwerk aan nestplaatsen in de directe omgeving. Hierdoor gaat er slechts een klein onderdeel van de populatie verloren. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de huismus.

Gewone dwergvleermuis

Als gevolg van de werkzaamheden gaan één zomer en één zomer-/paarverblijfplaats met mogelijke winterfunctie van de gewone dwergvleermuis verloren. In april 2020 zijn acht vleermuiskasten opgehangen (Vivara Beaumaris Midi). De gekozen vleermuiskast is geschikt om te worden gebruikt voor hetgeen wat verloren gaat en is gerealiseerd aan de loods, naast het plangebied. Gezien de structuren van de loodsen die worden gebouwd zijn er geen alternatieve inbouwmogelijkheden beschikbaar in het plangebied. Om deze reden blijven de gerealiseerde vleermuiskasten tevens aanwezig in de permanente situatie. De voorziening is duurzaam en van de juiste materialen om hiervoor door te gaan. Daarnaast is aannemelijk gemaakt dat de directe omgeving van het plangebied voldoende uitwijkmogelijkheden gerealiseerd zijn in de vorm van inbouwkasten, welke de individuen van de gewone dwergvleermuis kunnen gebruiken gedurende en na de werkzaamheden. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis.

In de actieve periode, die loopt van 15 april tot 15 oktober, worden de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt gedaan door het plaatsen van exclusion flaps. De exclusion flaps dienen te worden ingezet voor minimaal vijf dagen bij geschikte weersomstandigheden. Dit is

in voorschrift 14 geborgd. Daarnaast worden alternatieve openingen preventief afgesloten met exclusion flaps en voorafgaand aan de werkzaamheden wordt er een controle uitgevoerd door een deskundig ecooloog alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017).

Bij het gebruik van bouwspots voor het eventueel aanvullend aanlichten van de gevels, is het van belang dat voorafgaand aan het gebruik wordt vastgesteld of de vleermuizen zijn vertrokken en nog niet zijn teruggekeerd. Dit hebben wij geborgd in voorschrift 15.

De vleermuiskasten voor de gewone dwergvleermuis dienen functioneel te zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. Deze dienen in ieder geval tijdens de periodieke onderhoudscontroles van het gebouw gecontroleerd en beoordeeld te worden op functionaliteit. Indien blijkt dat de voorziening niet meer functioneel is, dient er voor gezorgd te worden dat deze weer functioneel is. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 16.

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Midden-Delfland. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De aanvraag ziet op de sloop van 5 al langere tijd leegstaande en verpauperde woningen ten behoeve van de herontwikkeling van het gebied naar een bedrijventerrein met bedrijfsgebouwen en bijbehorende infrastructuur. De Harnaskade maakt onderdeel uit van een groter bedrijventerrein dat reeds in ontwikkeling is. Het betreft de ontwikkeling die sinds 2004 plaatsvindt van de Harnaschpolder naar een bedrijventerrein. Dit om kleine en middelgrote bedrijven uit Delft, Den Haag en Midden-Delfland die nu in bewoond gebied zijn gelokaliseerd een nieuwe locatie te bieden op het bedrijventerrein.

De aanvraag is ingediend op grond van de belangen 'openbare veiligheid' en 'bescherming wilde flora en fauna'.

Openbare veiligheid

In de aanvraag staat aangegeven dat een deel van de woningen al geruime tijd leegstaat. Leegstand leidt tot verpaupering en trekt vandalisme en criminaliteit aan. In leegstaande panden werd eerder brand gesticht. Tijdens de feestdagen in 2018 is een leegstaand pand volledig uitgebrand. Leegstand leidt niet alleen tot een verminderd welbevinden en een onveilig gevoel, maar leidt door vandalisme en brandstichting ook daadwerkelijk tot gevaarlijke situaties. In 2020 werd meermaals ingebroken in de leegstaande woningen en werden grootschalig vernielingen aan daken en gevels aangericht, daarnaast is er sprake geweest van brandstichting. Aangebracht hekwerk wordt keer op keer opgebroken en weerhoud vanden niet van

betreding van de terreinen en panden. Sloop is daarom op korte termijn nodig in het kader van openbare veiligheid.

Uit de bij de aanvraag gevoegde informatie blijkt, dat er zich diverse nadelige incidenten hebben voorgedaan bij de leegstaande woningen. Het gaat om brandstichting, jongeren op het terrein, vernielingen, het gebruik van drugs, etc. Vanwege de afgelegen locatie is het vanuit openbare orde en veiligheidsoogpunt een lastige plek om verdere problematiek te voorkomen. Op de foto's zijn sporen te zien van brandstichting en vernieling, ook is duidelijk te zien dat betreding van de gebouwen niet veilig is.

Bescherming van wilde flora en fauna

Zonder gerichte maatregelen heeft met name de huismus geen toekomstperspectief in het plangebied. De nestplaatsen zullen blijven bestaan maar de functionele leefomgeving zal door de ontwikkelingen (bouw van bedrijfsloodsen en aanleg verharde infrastructuur) verdwijnen. Hierdoor zal de metapopulatie van de huismus aan de Harnaskade verdwijnen. Een groene inrichting van het bedrijventerrein biedt perspectief om een duurzame populatie huismussen te behouden. Om het wettelijk belang "Bescherming van wilde flora en fauna" te onderbouwen is reeds een ecologische plus gerealiseerd. Dit houdt in dat de ingreep in combinatie met de maatregelen die getroffen worden leiden tot een duurzame verbetering van de omstandigheden voor flora en fauna. Iets ten noorden van Harnaskade 22 is een vijver aangelegd en is reeds een succesvolle oeverwaluwand en drijvend plateau voor visdieren gerealiseerd. Deze vijver kan tevens dienst doen als foerageerplaats voor de gewone dwergvleermuis. Daarnaast kan de groenstrook ten westen van de Harnaschwetering als alternatief foerageergebied door de gewone dwergvleermuis en de huismus worden gebruikt. Daarmee is een voldoende uitwijkmogelijkheid beschikbaar zo lang de ontwikkeling van de kavels ten oosten van de 20 bSR-rapport 419 – Activiteitenplan Harnaskade te Midden-Delfland Harnaschwetering gaande is. Aan de westkant van de Harnaschwetering zijn daarnaast diverse insectenhôtels geplaatst en nestkasten voor mezen. De gevarieerd aangeplante hagen langs de oostzijde (zie paragraaf 6.1.1) zullen ook bijdragen aan het foerageergebied. Met toepassing van dergelijke maatregelen is het mogelijk om de Harnaskade te ontwikkelen tot een effectieve ecologische zone, zoals beschreven in het kwaliteitsplan bedrijventerrein Harnaschpolder.

Op grond van het bovenstaande achten wij de belangen "Volksgezondheid of openbare veiligheid (relevant voor huismus) en "Volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten" (relevant voor gewone dwergvleermuis) en het belang 'bescherming van flora en fauna' voldoende onderbouwd om de negatieve effecten, die als gevolg van het project zullen optreden voor de aanwezige beschermde soorten, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek. Het betreft sloop van bestaande bebouwing welke niet meer aan de huidige eisen van gezondheid en veiligheid voldoet. Gezien de vervallen staat van de huidige bebouwing is het niet mogelijk om de bebouwing via renovatie om te vormen naar nieuwe woningen en daarmee het beoogde energiedoel te bereiken. Tevens passen de woningen niet meer binnen de huidige inrichting van de omgeving. Daarnaast zullen bij renovatie de aangetroffen nesten van de huismus en de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis tevens verloren gaan. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de huismus en de gewone dwergvleermuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de soorten en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er voldoende is aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de omgevingsvergunning. Hiervoor is de gemeente Midden-Delfland bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid en artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.